

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2017/18:35

Onsdagen den 23 maj

---

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 13 mars 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 27–28 april 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 25 maj 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Finansminister Magdalena Andersson och hennes medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Först har vi att hantera återrapporter från möte i rådet den 13 mars och från det informella ministermötet den 27–28 april. De har varit utsända. Finns något som finansministern önskar tillägga?

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej!

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Och det föreligger heller inga frågor från nämndens ledamöter.

Vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 25 maj. Först har vi dagordningspunkt 3, Åtgärder för att stärka det administrativa samarbetet på mervärdesskatteområdet.

Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I november förra året presenterade kommissionen ett förslag om ett administrativt samarbete inom momsområdet. Då föreslog kommissionen förändringar i de regler som finns om samarbete och informationsutbyte mellan skattemyndigheterna. Syftet är att skattemyndigheterna ska kunna förhindra momsbedrägerier i samband med gränsöverskridande handel. Det är något som vi överlade om i skatteutskottet i mars.

Förslaget från kommissionen ger bland annat möjlighet för medlemsstater att genomföra gemensamma revisioner. I första hand är det något som är frivilligt för medlemsstaterna, men om minst två medlemsstater begär det ska det bli obligatoriskt för en medlemsstat att utföra en revision av ett företag.

Det föreslås också ett utökat samarbete när det gäller momsfrihet vid import och vid handel med begagnade bilar. Därutöver föreslås också ett

utökat samarbete mellan skatt- och tullmyndigheter, och vidare föreslås att samarbetet inom Eurofisc, ett nätverk som utbyter information mellan skattemyndigheterna, ska utvecklas. Bland annat ska elektroniska analysverktyg användas för att analysera informationen som utbyts inom Eurofiscsamarbetet. Men man vill också att Eurofisc ska kunna lämna information till brottsbekämpande myndigheter på EU-nivå, till exempel Europol.

Det här är ett förslag som har behandlats i rådsarbetsgruppen under våren. Ordförandeskapet vill nu försöka nå en överenskommelse på Ekofin. Det finns en del utestående frågor kvar att behandla, framför allt när det gäller former för de gemensamma revisionerna. Men de flesta medlemsstaterna är positiva till förslaget.

Att bekämpa momsfuskar är en viktig fråga, och vi välkomnar att man ger skattemyndigheterna bättre verktyg i arbetet med att bekämpa detta. Regeringen kan därför ställa sig bakom förslaget.

Anf. 5 JENS HOLM (V):

Vi tycker också att det är viktigt att bekämpa momsfuskar.

Innefattas tredjeländer, alltså länder utanför EU, i förslaget, eller handlar det här bara om att bekämpa momsbedrägerier inom EU?

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är bara EU.

Anf. 7 HELENA BOUVENG (M):

Statssekreteraren var på besök i tisdags, och vi hade en bra diskussion. Du nämnde någonting om förtroendet. Var det inte i denna fråga? Hur ser förtroendet ut mellan myndigheter emellan och länder emellan?

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej, det gällde inte detta utan om samarbete som diskuterades på informella Ekofin.

Anf. 9 HELENA BOUVENG (M):

Här har man inga problem med att man går in i varandras myndigheter? Hur diskuterar man?

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är myndigheten i det land där revisionen ska ske som är ansvarigt för revisionen.

Anf. 11 ORDFÖRANDE:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Dagordningspunkt 4, Mervärdesskatt – allmänt förfarande för omvänd betalningsskyldighet.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Då är den här frågan uppe på dagordningen igen!

Frågan var uppe för beslut i Ekofin för snart ett år sedan – Juniekofin. Frågan är, som ni kanske minns, nära kopplad till den fråga som också är

aktuell, nämligen reducerad moms på e-publikationer. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Sedan dess har frågorna inte diskuterats i rådet men däremot på andra sätt.

Frågan om e-publikationer är högt prioriterad av regeringen. Det gjorde att jag i våras skrev ett brev till bulgariska ordförandeskapet och bad dem ta upp förslaget igen. Nu är båda förslagen uppsatta på dagordningen. Förhoppningen är att man ska nå en överenskommelse om en allmän inriktning. Det återstår naturligtvis att se om det sker.

Det förslag som ligger på bordet är i stort sett detsamma som vi samrådde om i EU-nämnden inför Ekofin i juni förra året. Det enda som är ändrat är tidsperioden för tillämpningen, antingen till den 30 juni 2022 eller när det slutliga momssystemet är på plats – beroende på vilket som kommer först.

Förslaget som var upp på Ekofin förra året har en tillämpningstid på fem år. Det är något som vi tyckte då och även nu tycker är acceptabelt. Förslaget i övrigt innebär att köparen är skattskyldig för mervärdesskatten i stället för säljaren på vissa varor och tjänster. Åtgärden är frivillig för medlemsstater att införa och kan bara göras om vissa krav är uppfyllda. Kraven är då att en medlemsstat har ett mervärdesskattegap på minst 15 procent och att momsgapet till minst 25 procent ska bestå av karusellbedrägerier.

Regeringen är, som ni vet, fortfarande tveksam till att utöka omvänd skattskyldighet, framför allt för den administrativa börda som den kan medföra för företag. Regeringens inställning till förslaget är dock, precis som för ett år sedan, att förslaget är så pass restriktivt att det inte går ut över företagen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det förblir alltså regeringens ståndpunkt inför mötet.

Anf. 13 HELENA BOUVENG (M):

En av anledningarna till att vi sa ja till förslaget [ohörbart] för regeringen är att vi är helt överens i sak [ohörbart] administrationen mot myndighet. Nu kan vi [ohörbart] något annorlunda i den allmänna inriktningen [ohörbart] under begränsad tid. Det var en av argumenten i den tidigare ståndpunkten. Men nu står det: eller ett nytt momssystem [ohörbart]. Det kan [ohörbart].

Anf. 14 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för redovisningen!

Jag har en kunskapsfråga. Har det över huvud taget skett några förändringar i förslaget under det år som har gått, eller är det samma förslag som för ett år sedan?

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är samma förslag, förutom just att man har tittat på tidpunkterna.

Helena Bouveng ställer samma fråga som jag själv gjorde när jag hörde om detta: Kan detta pågå över tid? Nej! Det är frågan om vilket som kommer först. Antingen kommer 2022 först, eller så kommer det slutgiltiga momssystemet först. Det kan bli tidigare än 2022, men inte längre än fem år.

Anf. 16 KARIN ENSTRÖM (M):

För oss som inte har följt frågan lika länge är det lite förvirrande. Det är ett medskick till ministern.

Det är ett förslag som har funnits under så lång tid, och sedan ska vi försöka förstå om det är samma förslag. Vi har fått bra svar nu, men som ett medskick säger jag att ni kan vara ännu tydligare i era förklaringar. Det har säkert varit så i utskottet, men det gäller också för nämnden. Det kan finnas andra förslag som också blockeras, och det kan finnas en historia. Kan man vara ännu tydligare med vad detta beror på? I det här fallet var det inte någon skillnad. Det var inte helt självklart vad det nuvarande förslaget innebär – men nu har jag fått svar.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Rådets dagordningspunkt 5, Mervärdesskatt – e-publikationer.

Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Syftet är att reducerade skattesatser på e-publikationer ska vara möjligt för de medlemsstater som har reducerade skattesatser på tryckta publikationer. Man ska alltså ha samma skattesats på tryckta och elektroniska motsvarigheter. Det är i dag inte möjligt enligt momsdirektivet.

De flesta medlemsstater är positiva till förslaget, men det gick ändå inte att nå en överenskommelse i juni förra året.

Regeringens inställning när det gäller skattesatser på momsområdet är att lika produkter ska kunna beskattas lika. Därför stöder vi ordförandeskapets förslag. Som jag nyss sa är frågan högt prioriterad av regeringen, och jag är därför glad att den nu står på dagordningen. Jag hoppas att vi lyckas nå en överenskommelse denna gång.

Anf. 19 HELENA BOUVENG (M):

Vi är även helt överens vad gäller e-publikationer. Men den frågan har inte behandlats i rådet på i princip ett år. Hur har diskussionerna gått, det vill säga processen som har gjort att frågan har kommit upp nu? Det måste ha hänt någonting?

Är det kompromissen för när det slutliga momssystemet är på plats, eller kan >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<väntas göra något? Hur ser det ut?

Anf. 20 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Kommissionen har haft en lång rad bilaterala möten >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Jag antar att det gäller ordförandeskapet också. Det är i alla fall tillräckligt mycket för att få frågan upp på dagordningen. Det har också varit påtryckningar från länder som Sverige som tycker att det är dags att lösa frågan.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Dagordningspunkt 6, Bankpaketet.

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här är ambitionen att anta en allmän inriktning om bankpaketet. Det innehåller förslag på ändringar dels av reglerna för kapitalkrav för banker, dels av regelverket för krishantering av banker. Det är tredje gången som Ekofin försöker nå en allmän inriktning. Frågan var uppe senast i mars.

Då var det uppenbart att länderna stod långt ifrån varandra i den del som rör krishantering.

Inför det här Ekofinmötet har medlemsstaterna närmast sig varandra. Vår bedömning är att det kan finnas förutsättningar för att nå en överenskommelse, men det var först i går som den >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<kompromisstexten kom. Förslaget diskuteras fortfarande. Det är fortfarande inte klart om det finns stöd för kompromissförslaget.

De ändringar som har gjorts sedan i mars rör framför allt krishanteringsdelen. Det var framför allt där som länderna stod långt ifrån varandra.

De förändringar som har gjorts har ytterligare förstärkt kraven på stora banker att ha efterställda skulder. Det är någonting som ökar förutsättningarna för en effektiv resolution.

I de andra delarna som var uppe till sist har det i huvudsak gjorts mindre förändringar. Där väntas ingen större diskussion.

Något som däremot kan bli aktuellt är en deklARATION från rådet om att man har för avsikt att införa de slutgiltiga globala reglerna för marknadsrisk i EU i linje med den internationella tidsplanen. Det är enligt vår bedömning oproblematiskt ur svenskt perspektiv och någonting som vi bör kunna stödja.

Slutligen har en ny fråga aktualiserats sedan i mars. Den handlar om att bankunionen i vissa delar av regelverket ska kunna ses som en enda jurisdiktion snarare än som 19 olika jurisdiktioner. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Samtidigt är många medlemsstater tveksamma till detta, då man menar att det är för tidigt att gå den vägen innan bankunionen är färdigställd. Här har man försökt att hitta en mellanväg som kan vara acceptabel för de flesta genom att ge vissa begränsade möjligheter att beakta de gemensamma strukturerna i bankunionen. Även om det ligger någonting i Frankrikes argument kan man såklart ha viss förståelse för att medlemsstater tycker att det här är en ändring som helhet och att den kommer tidigt.

Detta är en fråga som i första hand gäller bankunionens medlemsstater. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Som vi har nämnt tidigare i överläggningen har Sverige arbetat hårt för att säkerställa tillräcklig nationell flexibilitet. Det gäller såväl regelverket om kapitaltäckning som det om krishantering. I kapitaltäckningsdelen har det sedan tidigare gjorts flera tillägg av sådant som ökar den nationella flexibiliteten jämfört med kommissionens ursprungliga förslag.

Det handlar om att medlemsstater ska kunna ta höjd för systemrisk. I denna del har det inte skett några förändringar sedan samrådet i mars.

I krishanteringsdelen har vissa tekniska justeringar gjorts, men den nationella flexibiliteten får anses ha bibehållits sedan i mars.

En annan viktig fråga för Sverige har varit att minska regelbördan för mindre banker. Där bedömde vi i mars att förslaget var väl avvägt. Inte heller i denna del har det skett några förändringar.

Sammantaget gör vi därför samma bedömning som vi gjorde inför marsmötet, nämligen att paketet i allt väsentligt både kommer att leva upp till Sveriges viktiga krav och uppnå en bra helhet. Därmed kan vi acceptera den text som nu ligger på bordet. Men detta är fortfarande rörlig materia, och om det skulle ske några väsentliga förändringar kommer vi naturligtvis att återkomma till nämnden.

Anf. 23 JENS HOLM (V):

I grunden delar vi regeringens ståndpunkt, men jag har två frågor.

Den första gäller att det står i den svenska ståndpunkten att regeringen vill värna medlemsstaternas möjlighet att vidta eventuella ytterligare åtgärder för att garantera den finansiella stabiliteten. Jag vet inte om det är det som ministern just sa. Gäller det dessa ytterligare åtgärder, eller finns det andra sådana åtgärder? Då skulle jag vilja veta vilka dessa är.

Min andra fråga rör de nationella tillsynsmyndigheterna. Regeringen säger i ståndpunkten att de ska kunna utföra tillsyn i tillräcklig utsträckning för att säkerställa den finansiella stabiliteten. Kan vi vara riktigt säkra på att vår nationella tillsynsmyndighet Finansinspektionen och eventuellt andra myndigheter kan utföra tillsyn som det är tänkt? Nu kommer ju inte Sverige att vara med i bankunionen, men jag undrar ändå. Anser ministern att detta är tillräckligt omhändertaget?

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja, det är vår bedömning att Finansinspektionen kommer att ha tillräckliga möjligheter att utöva inspektion. Det är därför vi kan ställa oss bakom detta. Vi har säkerställt flexibiliteten vad gäller de nationella möjligheterna för de länder som inte är med i bankunionen. Det finns möjlighet för tillräcklig nationell flexibilitet för att vi ska kunna stödja detta.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Finns det något som finansministern önskar att säga om det?

Annars går vi vidare till dagordningspunkt 8, Rådets slutsatser om 2018 års fördjupade granskningar och genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska rådet anta slutsatser om kommissionens fördjupade granskningar av tolv medlemsstater. Det sker inom ramen för det makroekonomiska obalansförfarandet. Vi ska även anta slutsatser av genomförande av förra årets landsspecifika rekommendationer.

Både djupgranskningen och genomförandet ingår i de landrapporter som kommissionen tar fram varje år. En första diskussion om rapporterna hölls vid Ekofin i mars.

Landrapporterna är kommissionens analytiska grund för innevarande års landsspecifika rekommendationer, som kommissionen presenterar i

dag och som jag kommer att återkomma till när vi behandlar dem på Ekofinmötet i juni.

Vad gäller de fördjupade granskningarna är Sverige ett av de elva länder som anses ha obalanser. Kommissionen bedömer nu, liksom tidigare år, att höga bostadspriser i Sverige och hushållens höga skuldsättning utgör makroekonomiska obalanser.

I slutsatserna ställer sig Ekofinrådet bakom kommissionens övergripande bedömningar av djupgranskningarna samt genomförandet av årets landsspecifika rekommendationer. Regeringen välkomnar kommissionens djupgranskningar och kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser.

En viktig utgångspunkt för regeringen är att fördelningen av befogenheter och kompetens mellan EU och medlemsstaterna rörande den ekonomiska politiken, sysselsättningspolitiken, utbildningspolitiken och de sociala frågorna respekteras även i fortsättningen.

Anf. 27 TINA ACKETOFT (L):

Hushållens höga skuldsättning och bostadsmarknaden över huvud taget har varit en stående punkt på dagordningen när det kommer till landsspecifika rekommendationer för Sveriges del.

Det är en vacker text. Sedan kan vi ju ha en politisk diskussion om huruvida vi kan vara överens om att nuvarande regering har fokuserat just på investeringar, strukturreformer och ansvar i finanspolitiken. Men det kanske vi lämnar till valdebatten.

Jag ställer mig frågande till det sista och avslutande stycket där det står: ”I arbetet med den europeiska terminen är en utgångspunkt för regeringen...” och så vidare. Vad föranleder detta? Känner finansministern att Sveriges ståndpunkter på något sätt är hotade av EU? Det känns som en liten uppmaning till EU att inte ge sig in i de affärsområden som Sverige ska ta hand om självt.

Anf. 28 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi har tidigare anmält vår avvikande mening principiellt just rörande dessa landsspecifika rekommendationer, och vi gör det också nu. Vi tycker inte att det är så det ska fungera.

Vi motsätter oss också EU-kommissionens rådsslutsatser som att välkomna införlivandet av den sociala pelaren då rådsslutsatserna behandlar sociala frågor, finansiella frågor, arbetsmarknadsfrågor och så vidare. Vi anser att dessa frågor ska vara nationella angelägenheter.

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag svarar på frågan från Tina Acketoft: Detta är bara ett sätt att visa att regeringen har försökt att leva upp till den överenskommelse som slöts här i EU-nämnden i juni 2012 om vårt förhållningssätt till rekommendationer om den ekonomisk-politiska samordningen.

Anf. 30 ORDFÖRANDE:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Rådets slutsatser om 2018 års åldranderapport.

Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska Ekofinrådet anta slutsatser om 2018 års åldranderapport. Det är en rapport som tas fram av kommissionen och en underkommitté till Ekofin. Den innehåller beräkningar och analys av de ekonomiska och budgetära konsekvenserna av en åldrande befolkning i EU:s medlemsstater fram till år 2070 – då är jag 103 år gammal.

Totalt beräknas de åldersrelaterade offentliga utgifterna öka med 1,7 procentenheter av bnp mellan 2016 och 2070 i EU som helhet, för att nå nära 27 procent år 2070.

Beräkningarna används som underlag på flera områden, bland annat i arbetet med den europeiska terminen och i den bedömning av hållbarheten i de offentliga finanserna som görs inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten.

I utkastet till rådsslutsatser betonas betydelsen av att uppnå målet om sunda offentliga finanser och samtidigt upprätthålla en hög kvalitet i sjukvård och äldreomsorg.

Regeringen välkomnar åldranderapporten och stöder ett fortsatt analytiskt arbete inom detta område och kan därför ställa sig bakom förslaget till rådsslutsatser.

Anf. 32 MARTIN KINNUNEN (SD):

Sverigedemokraterna har även här en avvikande mening som liknar den tidigare. Vi tycker inte att EU behöver ta fram sådana här rapporter, utan vi har svenska myndigheter som är betydligt bättre på att göra det. Det är också svårt att prognostisera så här långt in i framtiden. Vi tycker helt enkelt inte att EU ska syssla med sådana här landsspecifika rapporter.

Anf. 33 TINA ACKETOFT (L):

Jag ska inte kommentera det inlägget.

Jag har en synpunkt på förslaget till svensk ståndpunkt. Det kan möjligtvis bero på att även jag blir äldre, men jag tycker att det är en överdrivet negativ skrivning. Som Barbro Westerholm brukar säga: Årsrika är inte enbart en utmaning, utan de är också en möjlighet. Det kanske skulle passa sig att skriva någonting om att till exempel fler äldre behöver uppmuntras att arbeta längre i hela EU. Det finns möjligheter för det också, och här låter det enbart som att äldre är ett problem och en börda.

Det är precis samma diskussion som vi brukar ha när det gäller till exempel migranter; de tituleras oftast som en börda när de i själva verket kan utgöra en möjlighet om EU tar sig i kragen och hjälps åt.

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det känns som en känslig fråga. Jag frågar mina medarbetare om man skriver något om detta i rapporten eller inte. De säger här att i rapporten skrivs det om pensionsreformen som ett sätt att bättre ta till vara äldres arbetskraftsutbud. Men riksdagsledamot Acketoft har verkligen en poäng: Det är fantastiskt att vi lever längre, och det möjliggör också att vi kan arbeta längre.

I hela EU finns dessutom en fantastisk sysselsättningspotential i och med att deras genomsnittliga arbetskraftsutbud bland kvinnor ligger väldigt lågt – faktiskt lägre än för utrikes födda kvinnor i Sverige. Här finns alltså en stor potential för EU.

Jag har inga problem med att någonstans i ståndpunkten skriva in något om detta. Jag tycker att det verkar bra. Vi kan säga så här: Regeringen delar bedömningen att det är viktigt med en hög kvalitet i sjukvård och äldreomsorg, och vill också understryka betydelsen av ett ökat arbetskraftsutbud och ett längre arbetsliv – eller ett längre och mer jämställt arbetsliv.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Det låter bra, och det blir bara bättre och bättre!

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det ska vara grönt också, och hållbart!

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det blir svårt för protokollsnotarien att följa med här.

Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ett längre och jämställt arbetsliv, eller vad sa vi? Kanske ordföranden vill komma med den optimala texten.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Nu får vi nog sansa oss lite grann. Vi får nästan lyssna på inspelningen. Jag tyckte att den andra formuleringen var väldigt bra: ett längre och mer jämställt arbetsliv. Känns det okej för regeringen? Finansministern nickar. Med denna justering har jag uppfattat att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 10, Övriga frågor.

Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Under Övriga frågor vill jag bara berätta att i samband med mötet i Ekofin hålls delar av eurogruppsmötet även den här gången i utökat format. Det är ett led i förberedelserna för eurotoppmötet i juni, som också det sker i utökat format.

Här står återigen EMU-fördjupning på dagordningen, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<fokus på bankunionen och reformer av den europeiska stabilitetsmekanismen, ESM. Det är det som på kort sikt kommer att prioriteras, och det är möjligt att det kan bli några första beslut på eurotoppmötet i juni.

Min utgångspunkt i dessa diskussioner kommer såklart att vara de ståndpunkter som överlades med finansutskottet i april i år.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och för deltagandet vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar finansministern med medarbetare en trevlig eftermiddag.

§ 2 Återrapportering från informellt möte den 16 maj 2018
Statssekreterare Hans Dahlgren
Återrapportering från informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer den 16 maj 2018

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Hans Dahlgren och hans medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde för återrapportering från det informella mötet den 16 maj.

Anf. 43 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Tack för möjligheten att återrapportera från den middag som EU:s stats- och regeringschefer hade tillsammans i Sofia i onsdags i förra veckan, inför det toppmöte med ledarna för västra Balkan-länderna som hölls påföljande dag! Det var en middag som leddes av Europeiska rådets ordförande Donald Tusk.

Som väntat fattades det inga formella beslut under middagen, och inga slutsatser antogs. Från diskussionen kan jag dock berätta följande: Det var två ämnen som hade planerats för diskussion vid middagen. Det handlade om digitala frågor och om innovation. Därutöver blev det en lite längre diskussion om det amerikanska beslutet att införa skyddstullar och om det kärntekniska avtalet med Iran.

Först ska jag tala om det digitala och om innovation. Det var en ganska kort diskussion, och det fanns en stor enighet bland deltagarna om vad dessa båda frågor betyder för det framtida välståndet inom Europeiska unionen. Det fanns också stöd för den beskrivning av dagsläget som Donald Tusk gett i det papper som hade skickats ut inför middagen.

Vår statsminister gjorde ett inlägg som gick ut på att alla visserligen är ense om att det behövs innovation men att vi även måste komma överens om vad innovation är. Hans mening är att innovation är nyckeln till utveckling. Det handlar inte bara om nya produkter, utan det behövs också olika former av kompetens och kapital – alltihop inom ramen för innovation.

Han välkomnade också att kommissionen i sitt förslag till långtidsbudget för en tid sedan tagit upp frågan om ett europeiskt innovationsråd, och han uttryckte uppskattning över att man även i budgetförslaget hade valt att prioritera innovationsfrågorna framöver. Han poängterade också det angelägna i att täcka in den sociala dimensionen. Omställning kräver trygghet, och ny teknologi kräver nya kunskaper.

Det fattades som sagt inga beslut. Det kommer formella förslag på de här områdena från kommissionen inför mötet i Europeiska rådet i juni. Det kommer att finnas ett utkast till slutsatser, och EU-nämnden kommer förstås att få ta ställning till det inför det mötet.

Efter det här kom det vid middagen alltså en diskussion om handelsfrågorna, utifrån det amerikanska beslutet att införa tullar på stål och aluminium. Statsministern gjorde ett inlägg med inriktningen att vi måste fortsätta att begära ett permanent undantag från tarifferna men att det är viktigt att samtidigt försöka ha en dialog med USA om handelsfrågorna.

Det var inte alla 28 som inför middagen var på riktigt samma spelplan, men efter lite trixande kunde i alla fall alla 28 säga att de anslöt sig till fyra

punkter som kunde vara utgångspunkten för resonemangen med amerikanerna.

För det första var det ett åtagande om att ha ett utökat samarbete på energiområdet, särskilt när det gäller LNG.

För det andra handlade det om att ha ett frivilligt regelsamarbete, vilket faktiskt finns på flera områden. Det är dock lite oklart vad som avses här, och jag tror kanske inte att de har borrhått djupt nog i det ännu.

Den tredje punkten handlade om ett gemensamt arbete för att reformera Världshandelsorganisationen, WTO, och där ingår förstås att lyfta den amerikanska blockad av WTO-domare som har gjort WTO-instrumenten mer eller mindre kraftlösa på senare tid.

Den fjärde och kanske viktigaste punkten handlade om att ha en diskussion om att förbättra ömsesidig marknadstillgång för industriprodukter och även för offentlig upphandling.

Det var förstås positivt att EU-ledarna kunde enas kring dessa fyra punkter, men frågan är givetvis hur det biter på amerikanerna. Handelsministrarna inom EU möttes ju i Bryssel i går, och vad jag förstår på Ann Linde upplever man från EU-sidan ännu inte att det finns någon konstruktiv vilja från amerikansk sida. Det är faktiskt bara åtta dagar kvar tills vi antingen får ett, förhoppningsvis permanent, undantag eller att USA inför ståltullarna direkt – åtta dagar!

Till sist talade man även om det kärntekniska avtalet med Iran, som USA har sagt att man lämnar. Det var Federica Mogherini som briefade utförligt om detta. Här fanns det återigen en mycket tydlig enighet bland de 28 om en uppslutning kring avtalet. Det finns en stark vilja att försöka förmå Iran att fortsätta att uppfylla sina åtaganden i avtalet, och naturligtvis står man själv fast vid det.

Just vid den här middagsdiskussionen diskuterades det mest hur man skulle kunna införa det som kallas blocking statute, av samma slag som EU införde när amerikanerna införde sina sanktioner mot Kuba. Förslaget lär komma upp igen vid utrikesministrarnas möte den 28 maj, och inför det kommer utrikesministern hit till EU-nämnden för att redogöra för hur detta instrument skulle kunna användas i den här situationen. Jag måste dock säga att det fortfarande är högst oklart vilka möjligheter vi egentligen har på EU-sidan att verksamt skydda europeiska företag från effekterna av de åtgärder amerikanerna nu vidtar.

De transatlantiska frågorna är som ni hör helt centrala på EU:s dagordning nu. De EU-ledare som liksom Stefan Löfven har haft möjlighet att under senare tid träffa Donald Trump i Vita huset har nog haft en känsla för vartåt det har barkat.

För egen del kan jag tillägga att jag nu har varit engagerad i transatlantiska relationer på olika sätt under tio presidenter, från Lyndon Johnson till Donald Trump. Jag måste säga att jag aldrig har upplevt en sådan klyfta mellan oss i Europa och de styrande i Washington som just nu – inte under Ronald Reagan, inte under Bush och inte ens under den tid då det var som mest kaotiskt i Vita huset under Richard Nixons sista år. Även om vi har många andra stora frågor som tornar upp sig inför Europeiska rådet i juni – som brexit, migration, långtidsbudget, eurosamarbete och utvidgning – undrar jag alltså om inte även den här frågan kommer att vara väl så viktig vid det mötet.

Anf. 44 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack för återrapporten, statssekreteraren!

Jag måste inledningsvis hålla med; jag tycker att vi är i en väldigt bekymmersam situation. Skyddstullsbeslutet från amerikansk sida och oviljan att förstå vad det betyder att utse, som vi tycker, de närmaste vännerna och bunta ihop dem med övriga världen är svårförståeligt. I kombination med detta har vi det som kan bli konsekvenserna av att man nu drar sig ur kärnteknikavtalet med Iran och utlovar de hårdaste sanktionerna ever. Man säger very, very, very och jättejättehårt – hårdaste hårda någonsin – och det är inte på skämt, utan det är uppenbarligen en vilja man har.

Man säger att detta kan få konsekvenser för svenska och europeiska företag, men det får ju precis som du säger konsekvenser för hela den transatlantiska länken. Ska vi ha ett EU som ska välja mellan Iran och USA? Det är helt orimligt. Inför mötet försökte jag ändå ställa frågor till statsministern om vad vi ser för steg i detta. Det känns ganska utsiktslöst att få beslut från EU som på något sätt ska blockera amerikanska sanktioner, och frågan är om vi ens vill komma dit.

Det andra rör diskussionerna om en speciell finansieringsfond för att ersätta europeiska företag som förlorar på det här. Är det diskussioner som nu pågår i expertgrupper? Det blir nämligen också konstiga signaler. Vi har ju från EU:s sida andra sanktioner mot Iran som vi absolut vill upprätthålla, och sedan ska vi av ekonomiska skäl underlätta för europeiska företag att fortsätta handla. Det är blandade budskap.

Jag tycker även att det som statsministern sa som en kommentar till Tusks kommentarer om presidenten och USA var intressant. Skulle statssekreteraren vilja utveckla det lite? Det är som sagt ett dilemma. I valet mellan Iran och USA borde valet kanske kännas självklart, men USA gör det dock inte lätt för oss, för EU eller för något medlemsland.

Anf. 45 MARTIN KINNUNEN (SD):

Tack för en intressant rapport, statssekreteraren! Jag tänkte fråga lite mer om ståltullarna.

Kommissionär Malmström sa i går i medierna att EU gärna öppnar för handelssamtal med USA men att EU först måste ha ett permanent undantag. Delar regeringen synpunkten att man inte kan diskutera innan man har fått ett permanent undantag? För mig känns det som att USA inte är en konstruktiv part – men att EU kanske inte heller är jättekonstruktivt i dag.

Anf. 46 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag delar Karin Enströms tvivel på att EU på något hundraprocentigt sätt skulle kunna kompensera europeiska företag för förluster de kan råka ut för i samband med dessa sanktioner. Vi har heller inte som regeringar eller som europeisk union möjlighet att tala om för företagen att de ska välja si eller så, utan de måste fatta sina egna beslut utifrån sina ekonomiska villkor. Vi läser ju redan om Scantias tvivel när det gäller att kunna genomföra en mycket, mycket stor order till Iran.

Jag vet att kommissionen tittar på förslaget om en EU-fond. Jag har också svårt att se hur vi ska kunna finansiera en sådan genom EU-budgeten, och vad är det annars för pengar som ska anslås till detta? Det

är alltså många frågetecken där, och vi får väl se om detta kommer fram mer när utrikesministrarna möts den 28 maj.

Som Karin Enström sa har statsministern kommenterat Donald Tusks tweet, och han sa väl samma sak vid sin presskonferens. Statsministerns svar var att vi i sådana här situationer faktiskt behöver tala med varandra, och det har ju statsministern själv gjort. Han har talat med Donald Trump och talat om vad vi tycker – vad Sverige tycker och vad Europeiska unionen tycker. Han har också fått svar på tal, kan jag säga; det tror jag att statsministern har redovisat här vid ett tidigare tillfälle.

Det är också ett svar på Martin Kinnunens fråga: Europeiska unionen förhandlar naturligtvis inte under hot. Men det hindrar ju inte att vi måste ha kontakt och tala med varandra, och det är ju vad Cecilia Malmström gör och har gjort den senaste veckan – också för att försöka få igång en förhandling som inkluderar ett permanent undantag men även inkluderar att vi kan diskutera vad vi ska göra med varuhandeln, offentliga upphandlingar, WTO-systemet och allt det andra. Det måste man kunna göra samtidigt.

Anf. 47 MARIE GRANLUND (S):

Jag skulle bara säga – statssekreteraren kommenterade det precis – att jag tycker att det är bra agerat av Sverige. Det handlar om att ändå försöka förhålla sig till det här med ståltullar och aluminiumtullar och vara så konstruktiv som möjligt. Det är så mycket som står på spel, så det funkar liksom inte att bara peka finger, som jag lite grann upplevde att Tusk gjorde mot USA.

Oavsett vad man tycker och hur berättigad kritiken än är mot USA måste man komma framåt i detta, för det är otroligt viktigt för Sverige.

Det var bara en kommentar.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Då får vi tacka statssekreterare Dahlgren för hans medverkan och återrapportering från den informella middagen och önska honom och hans medarbetare en trevlig eftermiddag.

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 5 JENS HOLM (V)	2
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 7 HELENA BOUVENG (M)	2
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 9 HELENA BOUVENG (M)	2
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 13 HELENA BOUVENG (M)	3
Anf. 14 ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 16 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 19 HELENA BOUVENG (M).....	4
Anf. 20 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 23 JENS HOLM (V)	6
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 27 TINA ACKETOFT (L)	7
Anf. 28 MARTIN KINNUNEN (SD)	7
Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 32 MARTIN KINNUNEN (SD)	8
Anf. 33 TINA ACKETOFT (L)	8
Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	9

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	9
§ 2 Återrapportering från informellt möte den 16 maj 2018	10
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 43 Statssekreterare HANS DAHLGREN	10
Anf. 44 KARIN ENSTRÖM (M)	12
Anf. 45 MARTIN KINNUNEN (SD)	12
Anf. 46 Statssekreterare HANS DAHLGREN	12
Anf. 47 MARIE GRANLUND (S)	13
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	13